

Ja, vi vill axla chefsansvaret!

Är läkarna villiga att axla chefskapet i sjukvården? Frågan ställdes i en ledare i *Läkartidningen* 44/2005, med budskapet att chefsuppgiften är svår och även har ändrat karaktär under senare år. Enligt ledaren är svaret att sjukvårdsverksamhet har ett sådant innehåll och sådan betydelse att det är önskvärt att den bör ledas av läkare.

Under den senaste tiden har diskussionen om vårdens ledarskap på nytt aktualiserats, och vissa menar att det främst handlar om en revirstrid mellan läkare och andra professioner. Det är en fokusering som riktar uppmärksamheten åt fel håll och riskerar att skapa onödiga motstånd.

Debattens fokus bör ligga vid vad som är till nytta för verksamheten – behovet av samarbete och gemensamt ansvarstagande, respekt för olika medarbetares kompetens och det gemensamma målet att utveckla sjukvården såväl medicinskt och omvårdnadsmissigt som organisatoriskt. Patienten måste stå i centrum.

Chef- och ledarskapet är självfallet oerhört viktigt för att en verksamhet ska fungera väl, men detta gäller även medarbetarskapet. Alla personalkategorier har ett ansvar för att arbetsplatsen fungerar och utvecklas. Som medarbetare i sjukvården har man såväl rättigheter som skyldigheter.

Det är emellertid svårt att betrakta hälso- och sjukvårdens enheter som vilka administrativa enheter som helst. Grunden för arbetet på våra kliniker, vårdcentraler etc är verksamhetens medicinska innehåll. Det handlar om kunskapsföretag där medicinsk vetenskap och erfarenhet måste styra verksamheten.

Det är obestridligt läkarna som har det medicinska ledningsansvaret vid vårdens enheter. Därav bör följa även ett ansvar för utvecklingen av verksamheten och för priori-

tering av enhetens resurser, både ekonomiskt och personellt. Det handlar om ett ledningsansvar för klinikens vardag där alla olika insatser måste förmås samverka med det medicinskt bästa för ögonen.

En modern, effektiv vård kräver teamarbete med patientfokus. Alla inom teamet behövs – och ska känna sig behövda. Teamet fungerar bäst när alla samarbetar och respekterar varandras kompetenser. Att verksamheten bör ledas av läkare beror på behovet av medicinsk kompetens.

Chefen måste aktivt se till att teamen fungerar. I arbetet ingår att driva medicinska frågor såsom vårdprogram, kvalitetsuppföljning, patientsäkerhetsfrågor, forskning och utveckling. Chefen har också ett personalvårdande ansvar för teamet, som inkluderar alla personalkategorier på enheten.

Det är en sak att konstatera att det är lämpligt att läkare bör ha ledningsansvaret för hälso- och sjukvårdens kliniker och vårdcentraler. Men om inte läkarna är beredda att axla detta chefskap måste andra professionella fylla det tomrum som uppstår.

Många läkare anser att chefsrollen är svår att bära då man kan hamna i en otacksam position mellan den politiska/administrativa ledningen och kollegerna. Utvecklingen har under senare år gått i riktningen att andra personalkategorier i ökande utsträckning övertagit chefsfunktioner inom vården och då i synnerhet inom primärvården.

Det är dags för läkarkåren att ta tag i diskussionen – om vi verkligen vill ta ledningsansvaret och chefsrollen är det på grund av vår medicinska kompetens få som kan göra oss rangen stridig. När patienter vänder sig till sjukvården vill man självklart erbjudas kvalificerad medicinsk vård.

Chefsrollen innebär en mycket

stor möjlighet att påverka utformningen av den medicinska verksamheten och att driva utvecklingen framåt. Läkarförbundet arbetar för att chef- och ledarskapet i hälso- och sjukvården innehas av läkare och att alla läkare får en adekvat ledarskaps- och chefsutbildning.

Initiativet ligger delvis hos läkarkåren. Därför är det en av Läkarförbundets viktigaste uppgifter att förbättra förutsättningarna för läkare att bli chefer, att tillse att ledarskapsträning blir ett naturligt inslag i läkarutbildningen och att samtliga läkare av sina arbetsgivare erbjuds kontinuerlig ledarskapsutveckling.

Vi vill axla chefskapet och är beredda att avsätta den tid och det engagemang det innebär att planera och leda sjukvården.

Läkarförbundets centralstyrelse

Eva Nilsson Bågenholm

ordförande

Marie Wedin

förste vice ordförande

Benny Ståhlberg

andre vice ordförande

Christina Berntsson

ledamot

Anders Dahlqvist

ledamot

Anders Ekblom

ledamot

Nasim Farrokhnia

ledamot

Thomas Flodin

ledamot

Hans Hjelmqvist

ledamot

Torbjörn Karlsson

ledamot

Karin Malmqvist

ledamot

Anne-Marie Pernulf

ledamot

Charlotta Sävsblom

ledamot

Gunnar Welander

ledamot

Hanna Åsberg

adjungerad och representerar MSF